

Két érdekes előadás a Dugonics-Társaság vasárnapi ülésén

(A Délmagyarország munkatársától) A Dugonics-Társaság vasárnap délután 5 órakor a városháza közgyűlési termében felolvasó ülést tartott. Dr. Banner János elnök nyitotta meg az ülést és felkérte dr. Abrahám Ambrus rendes tagot székfoglalójának megtartására.

Abrahám Ambrus „A vér titkai” címmel tartotta meg előadását. — A vér ma valóságos diagnózis az orvos kezében — mondotta. — A vörös és a fehér vérséjtek különös és egyszerű viselkedése, illetve rendszerelensége biztos irányt mutat a betegség helyes felismerésében. A fehér vérséjtek az emberi szervezet rendőrei, a baktériumokat magukba kebelezik és elpusztítják. A fehér vérséjtek sokfélék, de ha generálisan vesszük őket, csak kettő van: szemecskés és szemecskétlen.

Az erre az alkalomra felrakott táblákon bemutatta, illetve ismertetette az előadó, hogy milyenek a vérséjtesek. A sokszorosan felnagyított sejtek sajátos viselkedését, egy-egy testrészen való elhelyezkedését, útját lehetett látni a tudományos magyarázatok népszerű megvilágításában.

— A vér, ez a csodálatos nedv — mondotta az előadó — érdekelte az embereket. Már a régiek a vérben látták az ember egyéni adományainak, jövőjének titkát. Benne látták a bátorságot, vitézséget, tudást, vérről pecsételték meg a hűséget, az esküt. Ez volt az értelme őseink vérszerződésének is. Szerelmesek és féltékenyek, saját vérüket etették, vagy itatták meg szerelmeseikkel, remélve, hogy így majd állandósul a szerelem, hiszen az ő vérük irányítja a gondolkodást és az érzelmeket. Voltak, akik fiatal lányok, vagy gyermekek vérében fürödtek, hogy bőrük szépségét, üdőségét, finomságát megőrizze, vagy elősegítse. Egy királynő 600 fiatal leányt öltetett meg, hogy vérében fürdhessenek, mert tetszeni akart. A gladiátorok kiömlő vére pedig a legvégsőig fokozott győzelmet váltott ki a nézőkből. A jól végzett vératömlesztés táplálékot, erőt ad az embernek. Azonban csak egyféle összetételű vér átömlesztése hozza meg a várt eredményt. De akárhogy halad is a tudomány, bármennyire öltözik is valóságba a megőlhettelen és tettbe vágyó gondolatok, mégis titok takarja a vér működését — fejezte be előadását Abrahám Ambrus —, mert titok a lélek és titok az élet.

Az érdekes és laikus számára is sokatmondó előadás után dr. Balla Sándor vendég Gyertyaszentelői kaland című humoros novelláját olvasta fel dr. Fűrész Oszkár, a társaság főtitkára. A szellemes, satírikus írást lapsokkal jutalmazta a hallgatóság.

Dr. Bálint Sándor rendes tag „A szegedi néplelek szakrális gyökereiről” címmel tartott előadást. Az előadás módszertanilag egészen új utakon járt. Arról beszélt benne ugyanis a fiatal ludas, hogy a földrajzi és szellemi adottságokra támaszkodó és a kor szellemiségén átvilágított, sajátos tájból sarjadt kultúrának katolikus jámborsági viszonyai, hogyan tükröződnek a nép lelkében. Ezt a szempontot tartva szem előtt, végigvezette az előadó a szegedi nép vallásos kultúrájára, lelki fejlődésére tett hatásokat. Az egyház időtlen kultúrája mindig a kor szellemisége szerint alakult. Így lehetséges az, hogy Szeged különböző stílusnyomokat őriz. A bizánci stílus nyomait őrizi a Szent Demeter-templom, amely az akkori paraszti felfogásnak megfelelően bizonyos erősség, az Isten bevéhetetlen, legyőzhetetlen vára. A román stílus maradványa az Isten Bányája, amely a csonka toronyba van befalazva. A Szent György- és Szent Miklós-kultusz nagy liturgikus eredetű népszokás. A primitív ember mágikus Isten-élménye a liturgikus határkeresés. Így lesz Szent Miklós a

diákok főpatronusa és a vizenjárók védőszentje. A gótikus védőszentek Szent Anna és Szent Katalin. Majd letelepednek Szegeden a ferencesek. Templomuk bucsujárárhely lesz, amely a török hódoltság idején a vallásos kereteken túl nemzeti jelentőségűvé válik. A német bevándorlók kétségtelemül hoznak magukkal sajátos aktív formákat, azok azonban a környezeti hatása alatt hamarosan magyarra asszimilálódnak. A barokk Szentháromság-kultusz ihletettségből születik meg a házakon a Napbaöltözött Asszony. A szegediek viszik el ezt a Mária-kultuszt a Délvidékre. Előadása végén ismertetette az előadó a cseh-rendszer sajátos védőszent-választásait.

Az igen érdekes és újszerű előadást dr. Banner János köszönte meg a közönség nevében és bezárta az ülést.

Kislibákat lopott elsötétítés ideje alatt

(A Délmagyarország munkatársától) Még a múlt hónap 24-én feljelentést tett a szegedi rendőrségen Komócsin Ferenc földműves, aki elpanaszolta, hogy a Csorva-kapi ányáság 129. szám alatti házában udvaráról a baromfiólóból április 23-án este 11 óra és éjjel 2 óra között ismeretlen tettesek 20 darab háromhetes kislibáját 200 pengő értékben ellopták.

A szegedi kapitányság Lengyelkápónán szolgálatot eljlesztő őrsége azonnal megindította a nyomozást, amely rövidesen teljes eredménnyel járt. Pár napi megfigyelés után előállították Erdélyi István 23 éves földművest, akinek a bűncselekményben való részessége mellett számos súlyosan terhelő gyanúok merül fel. A lengyelkápónai őrségen vallatott Erdélyi István, aki eleinte tagadni próbált, amikor azonban elébe tárták a terhelő bizonyítékokat, megtört és bevallotta, hogy valóban ő követte el a Komócsin Ferenc kárát történt lopást.

A döntő bizonyíték az volt ellene, hogy a lopás időpontja előtt alig fél órával szomszédjától kölcsönkért két nagy piaci kosarat és a rendőrségnek sikerült felkutatnia azt a személyt is, aki a szegedi piacon másnap reggel a 20 kislibát megvásárolta. Ez már nem emlékezett a libákat neki eladó fiatalember arcára, ellenben a kosarakat, amelyekből saját maga szedte ki a libákat, bizonyos jelekből határozottan felismerte.

Erdélyi István kihallgatása során nemcsak azt ismerte be, hogy elsötétítés idején betört Komócsin Ferencébe, hanem azt is elmondta, hogy nem most látogatót első esetben el erre a tanyára. Bevallotta, hogy már 1940 pünkösdjén is lopott innen 30 darab baromfit, 1941 májusában pedig ugyaninnen 9 darab köthetes kislibát vitt el. Azt is elmondta, hogy az elmúlt esztendőben a szegedi törvényszék betöréses lopás kísérletéért 1 hónapi fegyházra ítélt jogerősen és ezt a büntetését le is ülte. Erdélyi István tulajdonképpen nem is volt rászorulva, hogy lopásból szerezzen pénzt. A libák árából saját bevallása szerint ruhát vett magának, a megmaradt pénzt pedig elitta.

A rendőrség bűnügyi osztályán a hétfői nap folyamán szembesítették az őrizetbe vett Erdélyit a károsulttal és a tanukkal, kedden pedig lezárják a nyomozást és átteszik az ügyet a királyi ügyészségre, ahová Erdélyi István is átkísérik. Tekintettel arra, hogy a betöréses lopást Erdélyi elsötétítés alatt követte el, a kár értéke eléri a 200 pengőt, de ettől függetlenül is, minthogy lopásért már büntetve volt, az ügyet lehetséges, hogy a statáriális bíróság fogja tárgyalni.

— A TISZA VIZÁLLÁSA. A szegedi rendőrség révkapitánysága jelentése szerint a Tisza vízálása 348 cm, a levegő hőmérséklete 9 fok Celsius volt.

HIREK

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban és az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A városi muzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszerárak: Borbély József Tisza Lajos-körút 20, Moldován Lajos Ujszeged, Vedres-utca 1, Selmeczi Béla Somogyitelep IX. utca 489, Nagy Gy. örök. k. Hangay Levente dr., Boldogasszony-sugárút 31, Zakar örök. k. Máthé Mihály Valéria-tér 1.

Városi Színház: Mária főhadnagy.

Mozik műsora: Belvárosi Mozi: A megvádolt asszony, Korzó Mozi: Fehér emberek, Széchenyi Mozi: Szerenés és flótás.

—OO—

AZ ELSÖTÉTÍTÉS KEZDETE
ESTE KILENC ÓRAKOR,
VÉGE REGGEL ÖT ÓRAKOR.

—OO—

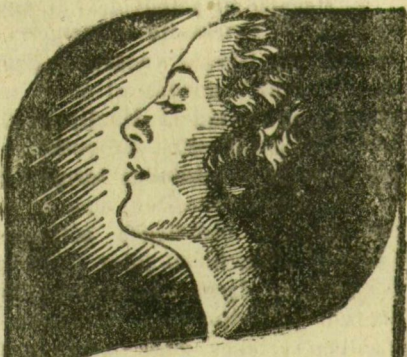
— Ma ül össze a közellátási bizottság. A törvényhatóság közellátási bizottsága kormányrendelet folytán nemrégben Szegeden is megalakult. A bizottság ma délelőtt ül össze először a városházán.

— A belvárosi szociális munkaközösség megalakulása. Kedden délután 4 órakor tartja a belvárosi munkaközösség ünnepélyes alakuló ülését a városháza közgyűlési termében. Az ülésen Mattyasovszky-Zsolnay Margit pécsi szociális gondozónő vitetett képes előadást mutatja be Pécs sz. kir. város szociális intézményeit és részletesen beszámol azok előhaladásáról. Az alakuló ülésen résztvesz a város vezetősége, Baló József egyetemi tanár, vitéz dr. Tóth Béla tisztj főorvos és a munkaközösségi mozgalom többi vezetője.

— Elfoglalta hivatalát a szegedi közellátási kirendeltség új vezetője. A szegedi közellátási felügyelőség mint ilyen, nemrégben megszűnt, illetve átalakult a vármegyei székhelyen, Szenyén működő központi közellátási felügyelőség kirendeltségévé. A szegedi kirendeltség új vezetője, Pálvolgyi István, megérkezett Szegedre és elfoglalta hivatalát.

— Emlékezés Tömörkényre, Juhász Gyulára és Dankóra. A Pusztaszeri Árpád-Egyesület a Tömörkény Irodalmi Kör, a Szegedvárosi Tisztviselők Egyesülete és az Országos Dankó Pista Társaság sorrendben minden évben zárandókatot vezet a Belvárosi-temetőbe Tömörkény, Juhász és Dankó sírjához. Az idén a rendezésben a Szegedvárosi Tisztviselők Egyesületén volt a sor. Ebben az esztendőben bekapcsolódott Szeged város hatósága is. A társaságok munkájának eredményeként most már Szeged társadalma is megmozdult és az idén már valóban szép számmal jelentek meg a legkülönbözőbb rétegből vasárnap a belvárosi temetőben elbuny nagyjaink halálának évfordulóján. Juhász Gyula sírjánál kezdődött a visszaemlékezés. Dankó Pista sírjánál folytatódott majd Tömörkény sírjánál végződött.

— Tanári kinevezés. Budapestről jelentik: A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ollexik Viktor makoí helyet és tanárt az állami gimnáziumi tanárok létszámba rendes tanárrá kinevezte.

Pyramidon
TABLETTAK
Fejfájás, fájdalmak
és rossz közérzet ellen.

— Nótadéltán az Eötvös-utcai hadikórházban. Vasárnap délután Baár József fakereskedő kezdeményezésére magyar nótá hangverseny volt az Eötvös-utcai hadikórházban. Dr. Némény Gyula ügyvéd bevezető beszédet mondott és két verset adta elő, majd Kisházy Magyar Franciska és Bittó János daloltak szebbnél szebb nótákat a sebesülteknek. Nővé Lajos és cigányzenekarának kíséretével. Az énekesek a MANSZ által adományozott hangerősítőbe énekeltek, így a műsort egyidejűleg valamennyi kórteremben hallották. A sebesültek hálás tapsokkal köszönték meg a kitűnő szórakozást.

— A mentők hírei. Vasárnap délután a szőregi sportpályán labdarúgó mérkőzés közben Erdélyi László 13 éves üvegsziszoló összefejelés közben fején súlyosan megsérült. A mentők agyarázó kóddal a közokházba szállították. — Vasárnap este Szeles Istvánné 74 éves szőregi lakos a Rónai-utca 280. számú ház udvarán elcsuszott és bokatorést szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították. — Hétfőn délelőtt 11 órakor Sthenel Imre 32 éves Somogyitelep VII. utcában lakó lakos leesett a padláslepcsőről és koponyaalapú törést szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

— Pincetűz. Hétfőn este 7 óra 43 perckor a Margit-utca 28. számú ház pincéjében a koromszedő kéménynyílástól tűz keletkezett, amelyet a kivonult tűzoltóság két vízvezeteki sugárral eloltott. A kár 2-300 pengő, amely azonban biztosítás útján megérül.

— Félégyházán letartóztattak egy szegedi kerékpártolvajt. A kiskunfélegyházi rendőrkapitányság távirathas értesítette a szegedi rendőrséget, hogy ott kerékpártolváson tettenérték és letartóztatták Fekete Dezső 25 éves szegedi lakost, aki beismerte, hogy Szegedről is lopott kerékpárral szökött meg Fekete Dezső ellen egyébként egyéb ügyek miatt országos körözés volt kiadva.

— Orvosi szakülés. Az Egyetem Barátai Egyesületének orvosi szakosállya ma, kedden délután fél 6 órakor szakülést tart. Elnököl Rávnay Tamás, Tárgysorozat: Előadások: 1. Dubrausky Viktor: A petefészek Brenner-féle dagana'ta, 2. Csinády Jenő és Bontond Pál: Lélegzős mechanikai problémák jelentősége a sportban. 3. Botár Gyula: A n. vagus velőtlen rostjai. 4. Dobszay László: Az ujszülöttgondozás országos adatai. A szakülés helye: a bőrgyógyászati klinika tanterme. A bejáratul szolgáló Somogyi-utcai kapu a szakülés végéig nyitva van.